

Na temelju odredbi članka 156. stavka 2, članka 158. stavka 3, članka 159. stavka 2. i članka 161. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala («Narodne novine», broj 88/08 i 146/08, dalje: Zakon), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Agencija), na sjednici održanoj 26. ožujka 2009. godine donijela je

PRAVILNIK

O KAPITALU INVESTICIJSKIH DRUŠTAVA

Opće odredbe

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se obilježja pojedinih kategorija kapitala koje čine kapital investicijskog društva, obilježja pojedinih stavki kategorija kapitala, uvjete uključivanja financijskih instrumenata u dopunski kapital I i dopunski kapital II, te druge odbitne stavke i stavke nelikvidnih sredstava.

(2) Osnova za izračun kapitala investicijskog društva su računovodstveni podaci iz poslovnih knjiga investicijskog društva koje se vode u skladu s Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja investicijskih društava («Narodne novine», broj 5/09).

Kapital

Član 2.

(1) Kapital investicijskog društva čine sljedeće kategorije:

1. osnovni kapital,
2. dopunski kapital I,
3. dopunski kapital II.

(2) Kapital investicijskog društva izračunava se kao zbroj osnovnog kapitala, dopunskog kapitala I i dopunskog kapitala II, uvažavajući sljedeće:

1. odbitne stavke pojedinih kategorija kapitala,
2. udjel pojedinih kategorija u kapitalu,
3. namjenu pojedine kategorije kapitala.

(3) Investicijsko društvo koje je osnovano kao društvo s ograničenom odgovornošću, u izračunu kapitala, na odgovarajući način primjenjuje odredbe o dionicama na poslovne udjele.

Obilježja osnovnog kapitala

Članak 3.

(1) Osnovni kapital mora imati sljedeća obilježja:

1. u cijelosti je uplaćen i upisan,
2. bezuvjetno je nepovratan,

3. u cijelosti i bez ograničenja je na raspolaganju za pokriće manjkova i gubitaka iz tekućeg poslovanja, čim nastanu,
4. neopterećen je poreznim davanjima, u protivnom, prije upotrebe za pokriće rizika i gubitaka potrebno je uvažiti sve porezne obveze,
5. u slučaju stečaja, odnosno likvidacije investicijskog društva, na raspolaganju je za pokriće gubitaka, nakon što su podmirene obveze prema svim vjerovnicima, imateljima instrumenata investicijskog društva, a koji nemaju obilježja osnovnog kapitala.

(2) Osnovni kapital mora iznositi najmanje 50% kapitala potrebnog za pokriće svih rizika za koje investicijsko društvo izračunava kapitalne zahtjeve.

(3) Udio zbroja redovnih dionica, rezervi kapitala (pripadnih redovnim dionicama), rezervi i zadržane dobiti u ukupnom iznosu osnovnog kapitala investicijskog društva, izračunatog na način iz članka 157. Zakona, mora biti veći od zbroja ostalih stavki koje čine osnovni kapital.

Obilježja dopunskog kapitala I

Članak 4.

(1) Dopunski kapital I mora imati sljedeća obilježja:

1. neograničeno je raspoloživ za pokrivanje rizika i gubitaka tijekom redovnog poslovanja,
2. umanjen je za sve predvidive porezne obveze koje je moguće vrijednosno iskazati.

(2) Zbroj kumulativnih povlaštenih dionica s fiksnim dospijećem, rezervi kapitala (pripadnih kumulativnim povlaštenim dionicama s fiksnim dospijećem), podređenih instrumenata, vrijednosnih papira i drugih instrumenata neodređenog dospijeća te drugih instrumenata sličnih podređenim instrumentima koji čine dopunski kapital I, ne smije prelaziti 50% ukupnog iznosa dopunskog kapitala I.

Kumulativne povlaštene dionice

Članak 5.

Kumulativne povlaštene dionice investicijskog društva iz članka 158. stavka 1. točke 2. Zakona, koje se uključuju u izračun dopunskog kapitala I, moraju u cijelosti ispunjavati sljedeće uvjete:

1. u cijelosti su uplaćene, trajne/stalne bez obzira na definiranost dospijeće (bez fiksnog dospijeća ili s fiksnim dospijećem), bez mogućnosti opoziva na zahtjev imatelja,
2. neograničeno su raspoložive za pokriće rizika i gubitaka tijekom redovnog poslovanja,
3. podređene su svim nepodređenim vjerovnicima, svim obvezama po osnovi podređenih instrumenata i obvezama po drugim složenim (hibridnim) instrumentima,
4. investicijsko društvo može odgoditi ili ograničiti isplatu pripadnog prinosa,
5. neopterećene su poreznim davanjima, u protivnom, prije upotrebe za pokriće rizika i gubitaka, potrebno je uvažiti sve porezne obveze.

Podređeni instrumenti

Članak 6.

Podređeni instrumenti iz članka 158. stavka 1. točke 3. Zakona, koji se uključuju u dopunski kapital I, financijski su instrumenti koje izdaje investicijsko društvo radi prikupljanja sredstava, bez obzira o njihovom pravnom obliku, a moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

1. neosigurani su, jer investicijsko društvo, kao i s njim povezana osoba, nisu dali garancije (vlastito jamstvo, hipoteka ili neki drugi način),
2. u cijelosti su uplaćeni,
3. ugovorni rok dospijeca nije unaprijed određen, ali mora biti duži od pet godina i jednog dana, nakon kojeg roka mogu biti otplaćeni,
4. isplata vjerovnicima ili otkup od samog investicijskog društva prije dospijeca nisu mogući, osim u slučaju likvidacije investicijskog društva,
5. na raspolaganju su za pokriće gubitaka samo u slučaju stečaja, odnosno likvidacije investicijskog društva;
6. u slučaju stečaja, odnosno likvidacije investicijskog društva, obveze povrata su podređene drugim obvezama investicijskog društva (isplaćuju se tek nakon podmirenja obveza prema svim drugim vjerovnicima) i obvezama po osnovi podređenih instrumenata koji se uključuju u dopunski kapital II,
7. vrijednost im se tijekom posljednjih pet godina prije njihova dospijeca postupno umanjuje s 20% kumulativnim diskontom.

Vrijednosni papiri i drugi instrumenti neodređenog roka dospijeca

Članak 7.

Vrijednosni papiri i drugi instrumenti neodređenog roka dospijeca iz članka 158. stavka 1. točke 4. Zakona, koji se uključuju u dopunski kapital I, financijski su instrumenti koje izdaje investicijsko društvo radi prikupljanja sredstava, bez obzira o njihovom pravnom obliku, a moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

1. u cijelosti su uplaćeni,
2. u stečaju, odnosno likvidaciji investicijskog društva, obveze povrata su podređeni drugim obvezama investicijskog društva (isplaćuju se tek nakon podmirenja obveza prema svim drugim vjerovnicima), a isplata vjerovnicima ili otkup od samog investicijskog društva nije moguća bez prethodne suglasnosti Agencije,
3. dokumentima koji se odnose na njihovo izdavanje (ugovor, prospekt i sl.) predviđena je mogućnost korištenja glavnice i neplaćenih kamata za pokriće gubitka radi nastavka poslovanja investicijskog društva ili mogućnost odgode plaćanja kamata, u slučaju kad bi takva isplata imala za posljedicu smanjenje kapitala investicijskog društva na razinu manju od 100% njegovih ukupnih kapitalnih zahtjeva.

Drugi instrumenti

Članak 8.

Drugi instrumenti iz članka 158. stavka 1. točke 5. Zakona, koji se uključuju u dopunski kapital I, a slični su podređenim instrumentima iz članka 6. ovog Pravilnika, moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

1. slobodno su raspoloživi za pokriće rizika tijekom poslovanja kad prihodi i gubici još nisu utvrđeni,
2. njihovo postojanje u skladu je s računovodstvenim načelima i politikama investicijskog društva,
3. njihov iznos utvrđen je od strane rukovoditelja investicijskog društva, potvrđen je od neovisnog revizora i priopćen Agenciji.

Obilježja dopunskog kapitala II

Članak 9.

(1) Podređeni instrumenti iz članka 159. Zakona, koji se uključuju u dopunski kapital II, financijski su instrumenti koje izdaje investicijsko društvo radi prikupljanja sredstava, bez obzira o njihovom pravnom obliku, a moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

1. neosigurani su, odnosno investicijsko društvo, kao i s njim povezane osobe, nisu dali garancije (vlastiti jamstvo, hipoteka ili neki drugi način),
2. u cijelosti su uplaćeni,
3. rok dospijeca unaprijed je određen i mora biti duži od dvije godine i jednog dana, nakon kojeg mogu biti otplaćeni,
4. na raspolaganju su za pokriće gubitaka samo u slučaju stečaja, odnosno likvidacije investicijskog društva,
5. pri stečaju, odnosno likvidaciji, obveze povrata podređene su drugim obvezama investicijskog društva (isplaćuju se tek nakon podmirenja obveza prema svim drugim vjerovnicima),
6. ni glavnica niti kamate ne mogu biti isplaćeni (čak i o dospijecu), ako bi ta isplata imala za posljedicu smanjenje kapitala investicijskog društva na razinu manju od 100% od ukupnih kapitalnih zahtjeva.

(2) Investicijsko društvo dužno je odmah obavijestiti Agenciju o svakoj otplati podređenog instrumenta, a koja za posljedicu ima smanjenje kapitala na razinu manju od 120% ukupnih kapitalnih zahtjeva.

(3) Investicijsko društvo obvezno je u roku od 30 dana obavijestiti Agenciju o uključivanju podređenih instrumenata iz stavka 1. ovog članka, u dopunski kapital II.

Druge stavke dopunskog kapitala II

Članak 10.

(1) Investicijsko društvo može u dopunski kapital II uključiti neto dobit iz knjige trgovanja, nakon odbitka svih predvidivih naknada ili dividendi, umanjenu za neto gubitke iz poslovanja, pod uvjetom da niti jedan od tih iznosa nije prethodno uključen u osnovni kapital investicijskog društva kao jedna od stavki iz članka 157. stavka 1. točke 5. ili članka 157. stavka 2. točke 4. Zakona, pri čemu se drugi dobiti/gubici koji proizlaze iz vrijednosnog usklađenja uključuju u izračun neto dobiti iz knjige trgovanja.

(2) Investicijsko društvo može u dopunski kapital II uključiti pozitivni iznos koji proizlazi iz izračuna kreditnim rizikom ponderiranih izloženosti korištenjem IRB pristupa, u skladu s Pravilnikom o adekvatnosti kapitala investicijskih društava (Glava IV. Kreditni rizik, Poglavlje 2. Pristup temeljen na internim rejting sustavima), do 0,6% kao druge stavke.

Druge odbitne stavke

Članak 11.

(1) Druge odbitne stavke iz članka 161. stavka 1. točke 5. Zakona su:

1. za investicijsko društvo koje izračunava kreditnim rizikom ponderirani iznos izloženosti korištenjem IRB pristupa, u skladu s Pravilnikom o adekvatnosti kapitala investicijskih društava (Glava IV. Kreditni rizik, Poglavlje 2. Pristup temeljen na internim rejting sustavima), negativni iznos koji proizlazi iz izračuna u skladu sa člancima 268. i 269, i iznos očekivanog gubitka

izračunatog prema članku 270. stavcima 1. i 2. Pravilnika o adekvatnosti kapitala investicijskih društava,

2. za investicijsko društvo koje izračunava kapitalni zahtjeva za rizik namire, u skladu s Pravilnikom o adekvatnosti kapitala investicijskih društava (Glava II. Tržišni rizici, Poglavlje 8. Izračunavanje kapitalnog zahtjeva za rizik namire i rizik druge ugovorne strane), prenesena vrijednost uvećana za trenutni iznos pozitivne izloženosti u slučaju slobodne isporuke, kad je prošlo više od 5 radnih dana nakon drugog ugovornog datuma plaćanja/iskoruke, u skladu sa člankom 82. Pravilnika o adekvatnosti kapitala investicijskih društava.

(2) Kad iz vrijednosnog usklađenja pozicija u knjizi trgovanja proizlazi gubitak tekuće godine, isti će se, pri izračunu kapitala investicijskog društva, tretirati kao odbitna stavka od osnovnog kapitala.

Stavke nelikvidnih sredstava

Članak 12.

Stavke nelikvidnih sredstava iz članka 161. stavka 4. Zakona su:

1. dugotrajna materijalna imovina, osim zemljišta i zgrada koji se mogu saldirati s iznosima kredita za koje služe kao osiguranje,
2. udjeli investicijskog društva i ulaganja u podređene instrumente drugih investicijskih društava, drugih financijskih institucija, kreditnih institucija, društava za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom i društava za pomoćne usluge, koji mogu biti uključeni u kapital tih subjekata, ukoliko nisu odbijeni od kapitala investicijskog društva, u skladu sa člankom 161. stavkom 1. ili člankom 213. Točkom 4. Zakona,
3. teže utrživi udjeli ili drugi oblici ulaganja u nefinancijske institucije,
4. gubici u ovisnim društvima,
5. depoziti, osim onih koji su raspoloživi za isplatu u roku od 90 dana i svih plaćanja vezanih za futures ugovore ili opcije,
6. krediti ili drugi dospjeli iznosi, osim onih koji moraju biti otplaćeni u roku od 90 dana, i
7. robne zalihe, osim ako iste nisu predmet kapitalnih zahtjeva koji su barem jednako strogi kao i oni predviđeni člancima 176. do 178. Zakona.

Odobrenje za prekoračenje ograničenja udjela i odnosa pojedinih kategorija kapitala i stavki kapitala u kapitalu

Članak 13.

(1) Investicijsko društvo može prekoračiti ograničenja iz članka 162. Zakona, u vezi s odnosom dopunskog kapitala I i osnovnog kapitala, te u vezi s udjelom kumulativnih povlaštenih dionica s fiksnim dospeljem u dopunskom kapitalu I, ako za to dobije odobrenje od Agencije. Agencija će odobriti navedena prekoračenja, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. investicijsko društvo se nalazi u posebnim okolnostima koje su vremenski ograničenog trajanja,
2. ostvareno prekoračenje ograničenja ne utječe na strategiju upravljanja kapitalom koja, po otklanjanju posebnih okolnosti iz točke 1. ovog stavka, na temelju realnih osnova predviđa ispunjenje obveze minimalnog kapitala, uvažavajući propisana ograničenja pojedinih stavki kategorija kapitala i pojedinih kategorija kapitala u kapitalu.

(2) Ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovog članka, investicijsko društvo dokazuje dokumentacijom koju prilaže zahtjevu za izdavanje odobrenja, i to:

1. dokaz o nastanku posebnih okolnosti iz stavka 1. točke 1. ovog članka,

2. strategiju upravljanja kapitalom iz stavka 1. točke 2. ovog članka,
3. izračun kapitala na prvi dan prekoračenja propisanih ograničenja i dinamički plan usklađenja s propisanim ograničenjima, uključivši i simulaciju izračuna kapitala u razdoblju usklađivanja.

(3) U rješavanju zahtjeva za odobrenje prekoračenja propisanih ograničenja, Agencija odlučuje o razdoblju u kojem se odobrava prekoračenje i najviše dozvoljeno prekoračenje investicijskog društva.

(4) Investicijsko društvo obvezno je bez odgode obavijestiti Agenciju o usklađenju s propisanim ograničenjima za koje je zahtijevalo odobrenje Agencije.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 14.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u «Narodnim novinama», a primjenjuje se od 1. srpnja 2009.

Klasa: 011-02/09-04/38

Ur. broj: 326-01-09-1

Zagreb, 26. ožujka 2009.

ČLAN UPRAVE:

Ivo Šulenta